

34. Emanet ve Sadakat

Emanet, birisinin koruması için bırakılan maddî ve manevî hakka denir. Emniyet (güvenilirlik) de emanetten gelir. Emin olan birisi hem güvenilir olur, hem de sözünde durur ve böylelikle yalan da söylemez. Peygamberlerde bulunan sıfatlardan biri de “emanet”tir. Emanet dendiğinde akla ilk gelen isim, tabii ki de Gönüller Sultanı Efendimizdir (sav). Zaten herkes Efendimizi peygamber olmadan önce “El-Emin” olarak tanıdı.

Resûlullah, hicretten önce, kendisinde bulunan emanetleri sahiplerine iade etmişti. Çünkü kâfirler bile ona “El-Emin” olarak mallarını emanet ediyorlardı. Efendimiz, “emanete ihanetin, münafıkların âlâmetlerinden olduğunu” söylemiştir.

Bir genç, peygamberliğinden önce Allah Rasûlü (sav) ile bir alışveriş yapmış, biraz beklerse hemen getireceğini vad ederek oradan ayrılmış, ama sözünü unutmuş. Üç gün sonra hatırlayıp konuştuğu yere geldiğinde, onu aynı yerde beklerken bulmuş. Allah Rasûlü (sav), bu yaptığı karşısında kendisine serzenişte bulunmayıp sadece: “Ey delikanlı! Bana zahmet verdin, üç gündür burada seni bekliyorum.” demiştir.

Kâbe Hakemliği

Diğer bir hadise: “Kâbe Hakemliği”, Efendimizin sözünde durmasının ve güvenilir olmasının bir başka göstergesidir. (Kıssa yok, çok yüzeysel geçilmiş)

Kur’an ve Sünnet de Emanettir

Diğer bir konuda; Kur’ân’a, Sünnete ve Resûlullah’ın eşyasına da “emanet” denmesi vardır. Vedâ Hutbesi’nde Rasûlullah şöyle buyurmuştur:

“Size bir emanet bırakıyorum ki, ona sarıldıkça sapıklığa ve dinsizliğe düşmezsiniz. Bu emanet, Allah’ın kitabı Kur’ân ve benim sünnetimdir.”

Emanet, müminlerin önemli vasfıdır.

(el-Mü’minûn, 23/8)

İbn Hanbel rivayet eder:

“Emanet sahibi olmayan kişinin gerçek îmânı yoktur.”

Böylelikle Müslüman birinin Efendimizden örnek olarak güvenilir ve emin birisi olması gerekir. Bu konunun önemi, zaten emanetle alakalı birçok ayet ve hadisin bulunmasından anlaşılmaktadır.

Emanet ile ilgili ayet:

“Emanetleri ehline vermemizi, insanlar arasında hükmettiğimiz zaman adaletle hükmetmemizi emreder.”

(en-Nisâ, 4/58)

Sadakat

Hak ve hakikate uygun olan söze “sıdk” dendiği gibi; herhangi bir karşılık beklemeden ve her türlü garazdan uzak olarak yapılan dostluğa ve gösterilen bağlılığa da “sadakat” denir.

Sıdk ve sadakat, peygamberlerde bulunması gereken beş temel sıfattan birisidir. Sadakat; hakiki dosttan gelen nûr ile nârı bir görmek, O’ndan gelen lütuf ile kahır bir tutmak, O’nun gönderdiği hil’at ile kefeni bir saymak ve O’nun uzattığı gül ile dikenini bir kabul etmek demektir.

Sıddıkiyet makamı, nübüvvet makamından sonra ilk dereceyi almaktadır.

Dostlukta Sadakat

Arkadaşlıkta ve dostlukta sadakat şarttır. Kişinin dostunda en başta arayıp görmek istediği husus, onun sadakatidir. Sadakati olmayanın dostluğu olmaz.

Hiz. İbrahim (a.s.), muhtelif vesilelerle sadakatini gösterip ispat ettiğindendir ki, O’na Halîlürrahman denmiştir.

Nitekim Hiz. İbrahim (a.s.), ateşe atılacağı bir zamanda yanına gelen meleğin yardımını kabul etmemiş ve:

“Allah’ın benim hâlimi bilmesi bana yeter.”

demek suretiyle sadakatini göstermiştir. Bu vesileyle sadıkların en yücesi olan Allah’ın kazasına razı olma mertebesini kazanmıştır.

Bir başka seferinde de oğlu İsmail’i kesmekle

imtihan edilen Hz. İbrahim (a.s.), sadakatini bu şekilde ispat ettiğinden dolayı:

“O yüce kitapta olanlar arasında İbrahim’i hatırla! Ki O sıddık bir nebiydi.”

(Meryem, 19/41)

ayetinde kendisinden övgüyle bahsedilmiştir.

Peygamber Efendimizin Sadakati

Sadakat aynı zamanda bağlılık, metanet ve sebatı da ihtiva etmektedir. Nitekim nebiler serveri (sav), daha ilk zamanlarında, yani etrafında pek az insanın bulunduğu ve dünyanın bir düşman ateşi hâline geldiği bir zamanda kendisine:

“Davanızdan vazgeçin, sizi başa taç yapalım, en soylu kadınla evlendirelim, reis yapalım” gibi cazip teklifler sunulduğunda Efendimiz (sav) şöyle demiştir:

“Allah’a yemin ederim ki amca! Güneşi sağıma, Ay’ı soluma koysalar, beni bu vazifeden vazgeçirmeye çalışsalar yapamazlar. Ya Allah’ın emri yerine gelir yahut helâk olurum. Fakat yine vazifemi bırakmam.”

Hız. Ebû Bekir’in Sadakati

Hız. Ebû Bekir, Mi’rac hadisesi sabahı müşriklerin kendisine:

“Duydun mu dostun nelerden bahsediyor? Bir gecede nerelere gidip gelmiş! Bunları da kabul edecek misin?”

demelerine karşılık hiç sarsılmadan:

“Evet, şayet bunları O söylüyorsa doğrudur.”

demiş ve sadakatini göstermiştir. Bu yüzden kendisine “Sıddık” lakabı verilmiştir.

Hız. Hubeyb’in Sadakati

Hız. Hubeyb, Mekke’de şehit edilmek üzereyken müşriklerin kendisine:

“Ne dersin? Şimdi O Peygamber burada olsa idi de senin yerine O’nu öldürseydik olmaz mıydı?”

şeklindeki tüyler ürpertici tekliflerine karşı:

“O’nun benim yerime öldürülmesi şöyle dursun, O’nun ayağına bir diken batacaksa, onun yerine benim gibi binlerce Hubeyb feda olsun.” demiş ve sadakatini göstermiştir.